

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSPA-140-167(5)/10

Warszawa, 2 marca 2011 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy

- o rekompensacie za zwrot niektórych nieruchomości (druk nr 3686).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Skarbu Państwa do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

Stanowisko Rządu do poselskiego projektu ustawy *o rekompensacie za zwrot
niektórych nieruchomości (druk 3686)*

Przekazany do zaopiniowania poselski projekt ustawy *o rekompensacie za zwrot niektórych nieruchomości (druk 3686)* przewiduje wypłatę rekompensat osobom, które stały się posiadaczami samoistnymi nieruchomości, objętych w posiadanie w następstwie nacjonalizacji, a w wykonaniu prawomocnego orzeczenia sądu lub ugody sądowej zostały zobowiązane do zwrotu posiadanych nieruchomości.

W projekcie ustawy *o rekompensacie za zwrot niektórych nieruchomości* w sposób enumeratywny wymienione zostały akty prawne nacjonalizujące mienie, które mogły stanowić podstawę do nabycia posiadania przez osoby fizyczne. Zauważyć należy, iż przywołane w projekcie akty nacjonalizacyjne w istocie stanowiły o przejęciu mienia na rzecz Państwa. Wymienione akty nie skutkowały zatem objęciem nieruchomości w posiadanie samoistne przez podmioty inne niż państwo.

Ponadto analiza przepisów aktów nacjonalizacyjnych, objętych projektowaną ustawą, pozwala na wniosek, że jeżeli na podstawie ich przepisów dochodziło do objęcia nieruchomości w posiadanie samoistne przez osoby inne niż Państwo, to wyłącznie w związku z nabyciem przez te osoby własności tych nieruchomości. Brak jest zatem podstaw do dokonywania regulacji w tym obszarze.

Z drugiej strony należy zauważyć, iż skoro projekt dotyczy takich osób, które uzyskały posiadanie samoistne w latach 1944-1962, to nie bez znaczenia dla celowości regulacji jest, że posiadacz samoistny, po upływie określonego w ustawie czasu staje się właścicielem nieruchomości (zasiedzenie – art. 172 i następne Kodeksu cywilnego), a tym samym jako właściciel podlega ochronie prawnej. Uwzględniając zatem wskazany wyżej termin objęcia w posiadanie samoistne nieruchomości, których właścicielem były inne niż Państwo osoby – uprawniony jest wniosek, iż posiadacze takich nieruchomości nabyli ich własność przez zasiedzenie.

Należy podkreślić, iż uzasadnienie projektu ustawy, wskazując na zagrożenie koniecznością zwrotu nieruchomości na rzecz dawnych właścicieli na obszarze Ziemi Odzyskanych, nie wyjaśnia, czy i dlaczego obowiązujące regulacje prawne nie

są wystarczające dla ochrony praw posiadaczy samoistnych tych nieruchomości, którzy weszli w ich posiadanie blisko 60 lat temu. Brak takich analiz uniemożliwia rzetelną ocenę celowości projektowanej regulacji.

Wątpliwości co do zachowania konstytucyjnej zasady równości obywateli wobec prawa mogą wywoływać występujące w opiniowanym projekcie różnice traktowania podmiotów, wynikające z przyjętego „zamkniętego” okresu składania wniosków (10 lat) i skutkujące wyłączeniem z kręgu uprawnionych osób, które zostałyby zobowiązane do zwrotu nieruchomości po tym terminie.

Wątpliwości budzą też zapisy projektowanej ustawy przewidujące utworzenie państwowego funduszu celowego pod nazwą Fundusz Rekompensacyjny, z którego finansowane byłyby wypłaty i obsługa rekompensat. Zauważyć należy, iż państwowy fundusz celowy pod nazwą Fundusz Rekompensacyjny już istnieje. Utworzony został na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 169, poz. 1418, z późn. zm.), a ze środków tego funduszu realizowane są wyłącznie wypłaty świadczeń z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w wyniku wypędzenia z byłego terytorium RP lub jego opuszczenia w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r.

Ponadto należy zauważyć, iż wszystkie źródła zasilenia Funduszu Rekompensacyjnego wymienione w art. 20 projektu ustawy zostały wadliwie zaprojektowane, gdyż pozostają w sprzeczności z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. Nr 238, poz. 1578, z późn. zm.).

Również zmiany ustaw podatkowych są niemożliwe do zaakceptowania, gdyż są niespójne z obowiązującym systemem prawnym, a dodatkowo wewnętrznie sprzeczne.

Przewidziane w przedmiotowym projekcie przychody Funduszu Rekompensacyjnego z wpływów jednostek samorządu terytorialnego związanych z prowadzoną gospodarką nieruchomościami samorządowymi, mogą stanowić zagrożenie dla finansów tych jednostek oraz rodzić niebezpieczeństwo stwierdzenia niezgodności takich zapisów z Konstytucją RP. Wskazać bowiem należy, że jednostki samorządu terytorialnego jako niezależne od Skarbu

Państwa osoby prawne korzystają z konstytucyjnych gwarancji ochrony swojego mienia, w tym związanego z prowadzoną gospodarką nieruchomościami samorządowymi.

Wskazać należy, iż projektodawcy w uzasadnieniu do projektu ustawy nie przedstawili wymaganych przepisami uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2009 r. Nr 5, poz. 47, z późn. zm.) informacji dotyczących skutków finansowych, społecznych, gospodarczych i prawnych projektowanej regulacji.

Z powyższych względów poselski projekt ustawy *o rekompensacie za zwrot niektórych nieruchomości (druk nr 3686)* należy zaopiniować negatywnie.